

Internetconsultatie inkomstenverhouding

Met moeite heb ik me door de stukken met betrekking tot deze consultatie heen geworsteld. Ik kon de aanleiding om tot een eenduidig begrip inkomstenverhouding (IKV), het probleem van het niet hebben van een eenduidig begrip inkomstenverhouding en het doel van het begrip dat door middel van het wijzigen van twee uitvoeringsbesluiten aan de term inkomstenverhouding wordt verbonden niet goed met elkaar rijmen.

Het begrip inkomstenverhouding wordt nu al zo'n 14 jaar gebruikt. In eerste instantie vormde het IKV combinatie met het loonheffingsnummer en BSN een unieke combinatie om een individuele overeenkomst aan te duiden. Later moest een opeenvolgend IKV gebruikt worden om een splitsing in de zogenaamde witte of groene tabel aan te geven.

De aanleiding om tot een eenduidig begrip inkomstenverhouding te komen zou voortkomen uit de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB). Met de invoering van de WAB is het nodig dat de inhoudingsplichtige bepaalt of over loon de lage of de hoge AWF-premie verschuldigd is. Dit doet de inhoudingsplichtige door het loon of uitkering in afzonderlijke inkomstenverhoudingen op te geven. Dit zou de aanleiding moeten zijn voor een eenduidige regel voor het begrip inkomstenverhouding. Toch is hiervoor is geen eenduidige regel voor het begrip inkomstenverhouding nodig. De WAB bepaalt of de inhoudingsplichtig loon onder een ander inkomstenverhouding moet onderbrengen of niet ongeacht de regel van het begrip.

Het probleem dat vast gesteld wordt, is dat de gegevens over de werknemer of uitkeringsgerechtigde per inkomstenverhouding niet eenduidig worden vastgelegd. Daarom is het in verband met andere regels voor de premieheffing, voor en de uitvoering van werknemersverzekeringen, de belastingheffing en arbeidsmarktstatistiek noodzakelijk om in de loonaangifte en de polisadministratie onderscheid te maken tussen diverse rechtsbetrekkingen en de gegevens per inkomstenverhouding. Dit gebeurt mijns inziens al. Dat de inhoud van dit begrip nu dan formeel wordt vast gelegd, lijkt me logisch. Ik had dan wel verwacht dat dan het begrip dezelfde inhoud zou krijgen die het dan ook de laatste jaren had. Maar zoals ik in de bij deze internetconsultatie gevoegde stukken lees, wordt de inhoud van het begrip IKV enorm uitgebreid. Is dit dan naar aanleiding van de WAB en moet dit dan niet in de WAB geregeld moeten worden?

Het doel van een eenduidig begrip IKV is volgens de toelichting dat er niet meerdere dienstbetrekkingen onder hetzelfde IKV door de werkgever worden verantwoord. Maar wanneer er dan weer sprake is van meerdere dienstbetrekkingen, wordt mij niet echt duidelijk. Ook kan ik uit de tekst in de uitvoeringsbesluiten dit doel niet halen. Ik kan me wel voorstellen dat voor bepaalde afspraken in een arbeidsovereenkomst voor de uitvoering van WAB het prettig zou zijn als deze aangemerkt worden als een nieuwe dienstbetrekking. Te denken valt aan een tijdelijke aanpassing van de te werken uren in de overeenkomst, omdat deze dan onderworpen zijn aan een hoge AWF-premie. In het geval dat meer uren zijn overeengekomen, zou dit nog wel als een nieuwe dienstbetrekking gezien kunnen worden, maar hoe zit dit in het geval er minder uren overeengekomen wordt? Daarbij vraag ik me af of in uitvoeringsbesluiten geregeld kan worden wat onder een dienstbetrekking verstaan wordt. En ook hier vraag ik me af of dit dan niet in de WAB of in het Burgerlijk Wetboek geregeld moet worden als de wetgever dit zou willen?

Uiteindelijk is er ook naar de gevolgen gekeken van het vastleggen van het voorgestelde eenduidig begrip inkomstenverhouding in de uitvoeringsbesluiten. Het is allemaal positief behalve dan dat de inhoudingsplichtige in sommige gevallen vaker en eerder aangifte zal moeten doen van het begin van een nieuwe inkomstenverhouding. Dat de nieuwe inhoud van het begrip IKV de uitvoering van een salarisadministratie complexer maakt voor zowel de softwareontwikkelaars die dit alles moeten programmeren, als voor de inhoudingsplichtige die de controle op de juistheid moeten blijven doen, wordt niet genoemd. Ook zullen de administratieve lasten voor de inhoudingsplichtige toenemen. Niet in sommige gevallen, maar in meer dan dat zal het begin van een nieuwe inkomstenverhouding gestart moeten worden. Daarbij moet voor iedere inkomstenverhouding een jaaropgaaf verstrekt worden en aan medewerkers uitleg gegeven worden, waarom meerdere jaaropgaven verstrekt worden.

Als laatste wil ik aandacht vragen voor de paradox die gaat ontstaan als de uitvoeringsbesluiten met de voorgestelde tekst worden aangepast. Het begrip inkomstenverhouding wordt gelijkgesteld aan een rechtsbetrekking. Een rechtsbetrekking is dan weer een arbeidsverhouding of uitkeringsverhouding. Maar daarnaast wordt bepaald dat ook al stopt of wijzigt een rechtsbetrekking niet er toch een nieuwe inkomstenverhouding kan ontstaan, omdat bijv. het land waarin de medewerker sociaal verzekerd of belastingplichtig is, wijzigt en dan is het begrip inkomstenverhouding toch weer niet gelijk aan een rechtsbetrekking?

Het begrip inkomstenverhouding moet niet op de voorgestelde manier vastgelegd worden.